

[--- Két lovarda Pesten >>>](#)

Két lovarda Pesten*

Pest oly gyorsan emelkedik, hogy hasonlót csak az amerikai városoknál tapasztalhatni. Egy év alatt 30 ezerrel szaporodott lakóinak száma. E gyors emelkedésnek megfelelő az itteni élet élénksége is, melynek híre eljutott külföldre is mindenfelé és vonz hozzánk minden fajta üzletembereket szerencsét kísérteni.

Jelenleg az egyszerre érkezett két lovardáról akarunk szólni: Renzéről és Ciniselliéről. Mindkettő nagy igényekkel jött városunkba; a versenyt kíváncsian vártuk.

Renznek rendes állomás-helye Bécs; Ferencz József ő Felsége pártolásában részesül. Úgy mondják, hogy számos lova tartási költségét egészen ő Felsége állja ki.

Ciniselli úgy hirdeti, hogy ő az olasz király ő Felségének tiszteletbeli lovászmestere. E cím mellé, a mint mondják, nyer pénzbeli támogatást is.

Volt oka a közönségnek bőven, hogy érdekeltséggel várja e társulatok előadásait.

Renz cirkusa a Ganz-házon fölül van, a Duna-parton. Nagy terjedelmű deszkabódé, elfér benne legalább 2000 néző. Mellette 120 lóra készített istálló van. A czirkus belseje, tekintve ideiglenes minőségét, elég díszes. Királyi páholy is van benne.

Ciniselli a lövöldével szembe állította czirkusát, könnyen található a városerdőbe járó közönségnek. Nem annyira díszes, mint a Renzé, de elég csinos és kényelmes az is.

Renz társulatának föllépése pompásabb: nagy személyzet, széles paszomántos öltözetben; sok ló és kiváló szépek azok között. Ciniselliék nincsenek annyian; lovuk is kevesebb és nem oly nemesek. Egyszerű megjelenésük azonban megnyerő, egész működésükben kevesebb a hűhó, több az ízlés.

Ránk már az is megnyerőleg hatott, hogy míg Renz nehéz német viseletben jelenik meg, fején czilinderrel, – Ciniselli szép nemzeti ruhákat viseli, mely lovagláshoz alkalmas is minden tekintetben. Jó ízlését az mutatja, hogy nem kirívó színekből állítja össze ruházatát, hanem fekete attila és nadrág fehér mellénnyel, – teszik az egészszet nála úgy, mint fiánál.

Oskolázott lova több van Renznek, és mutatványai szabatosabbak; de Cinisellinél láthatni egyes fogásokat, melyek még bámulatosabbak. A szép Ciniselli Emma két egymás mellé helyezett kád fenekére lépteti föl irlandi két lovat. Mindkettő csak első lábait teszi föl és a hátulsókkal körbe járnak a kádak körül. Majd megcserélteti és hátulsó lábaikkal lépteti föl, hogy az elsővel járjanak körül. Renz ellenben egyik betanított lovával csöngettet a pinczérnek, attól átveszi a ló az étkeket és fölszolgáltatja egy másik lónak, mely az asztal körül leült.

Rencznél a bohócok felette mulatságosak és ügyesek. Kettő, például, hegedülni kezdi ugyanazon darabot és így hegedülve fölszaladgálnak egymás hátára, oldalára, összeölelkeznek, bukfenczeket vetnek, a nélkül, hogy a zene egy perczre is megszűnne vagy rossz hangot adna valamelyik. Aztán minden fogásuk, mozdulatok annyira komikus, hogy a közönség nem bír szünni a nevetésben.

Ciniselli bohócai ügyes, élénk ficzkók, távol sem annyira komikusok, mint a Renzéi; de szép alakzatokká való erőműtani csoportosulásaik kellemesen hatnak a közönségre.

Erőművészeket csak Rencznél láttam; az hajmeresztő volt. Tíz ölnyi magasságban vízszintesen kifeszített létrának egyik végére kapaszkodik a művész, társa pedig a létra másik végén meghimbálja magát és eldobja a szabad légbe, hogy lecsüngő társa fogja ki.

Cinisellinek is van erőművésze, még pedig echt khinai; hanem az nem működött akkor, mikor én ott voltam; csak a közönség közt bámultam ő khinaiságát olajsínű lapos arczával és a mienkhez igen is hasonlító mosolygásával.

Erőművész helyett láttam Cinisellinél két betanított kutyát. Ezek már mulatságosak voltak. Épen az Emma kisasszony betanított lovai után vezették elé ezeket s már magában a paródia igen mulatságossá tette a jelenetet. Legelőbb körben száguldottak a kutyák, szembe egymással, mint elébb a lovak; azután egyéb mutatványaik következtek. Két lábon sétáltak,

még pedig egyszer a hátulsókon, máskor az elsőkön, oldaltfél fekvő kettőn is. Fölmásztak a deszka szék karjára, és ott is két lábra állottak; majd szűk abroncon ugrottak át.

Lovagok mindkettőnél vannak nagyon ügyesek. Az ifjú Renz nyergeletlen lovával, föl és leugrálván sebes vágatás közt, igen nagy gyakorlottságot tanúsít. Cinisellinél Dubsky föltűnő lovas; a vágató lovon bukfenczet vet és talpra ugrik megint; sőt még ilyen bukfencze közben szűk karikán is átbúvik.

Nők kecsesek és jó lovasok vannak Renznél. Ciniselli leánya pedig igen szép és minden mozdulatában kiváló finom.

Renznél jobban mulattam; Cinisellinél inkább gyönyörködtem.

Renz gazdagabb, pompásabb és sokkal több erővel rendelkezik.

Renzet nagy közönség látogatja még eddig folyvást; Cinisellinél is vannak, bár nem oly sokan.

Megtettük az összehasonlítást. A közönség, ha mulatni akar idomított állatokban és magasra fejlett emberi ügyességben gyönyörködni, választhat a kettő közt tetszése szerint. Legjobb rendre nézni. Egy-egy előadásban egyik sem mutatja be minden erejét; rendre új részletekkel lépnek még föl.

Jó bevételeket kívánunk nekik; a közönségnek pedig kívánnánk egy kissé hívesebb időt, mert ebben az iszonyú melegben majdhogy megfő az egymásra zsúfolt embertömeg.

Réthy Lajos

---

* Vasárnapi Ujság 1868. 15. évf. 23. sz. június 7. 275. o.